

การนำเสนอแนวทางการประเมินโปรแกรมการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับสถาบันอุดมศึกษา

นายภูริช ผ่องแผ้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-53-2305-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I21997111

A PROPOSED EVALUATION GUIDELINES FOR E-LEARNING PROGRAM
FOR HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Mr.Bhoorich Phongphaew

ศูนย์วิทยทรัพยากร
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Audio-Visual Communications
Department of Curriculum, Instruction, and Educational Technology

Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2004
ISBN 974-53-2305-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การนำเสนอแนวทางการประเมินโปรแกรมการเรียนอิเล็กทรอนิกส์
สำหรับสถาบันอุดมศึกษา

โดย นายภูริช ผ่องแผ้ว

สาขาวิชา โสวัตศึกษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.วิชุดา รัตนเพียร

คณะกรรมการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย

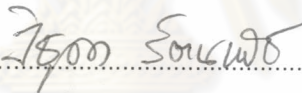

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.พธูทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

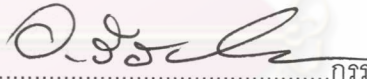
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. บุญเรือง เนียมหอม)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชุดา รัตนเพียร)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง)

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภูริช ผ่องแผ้ว : การนำเสนอแนวทางการประเมินโปรแกรมการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับสถาบันอุดมศึกษา (A PROPOSED EVALUATION GUIDELINES FOR E-LEARNING PROGRAM FOR HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS) อ.ที่ปรึกษา: รศ.ดร.วิชาดารัตนเพียร, 122 หน้า. ISBN 974-53-2305-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการประเมินโปรแกรมการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ 2) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการประเมินโปรแกรมการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับสถาบันอุดมศึกษา 3) นำเสนอแนวทางการประเมินโปรแกรมการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับสถาบันอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งหมดจำนวน 17 คน การศึกษาครั้งนี้ ใช้เทคนิควิจัยแบบเดลฟาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1)แบบสอบถามแบบปลายเปิด 2)แบบสอบถามแบบปลายปิดประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์และเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้ค่าสถิติมัธยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลวิจัยพบว่า

แนวทางการประเมินโปรแกรมการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

- 1 ด้านสภาวะแวดล้อม ครอบคลุมแนวทางการประเมินนโยบายด้านการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ความคาดหวังและความต้องการของผู้เรียน ความพร้อมของสถาบัน และเทคโนโลยีการสื่อสาร
- 2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ครอบคลุมแนวทางการประเมิน ด้านบุคลากร โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและทรัพยากรการศึกษา และปัจจัยสนับสนุน
- 3 ด้านกระบวนการ ครอบคลุมแนวทางการประเมินการบริหารจัดการ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียน การเข้าถึงการเรียน และการบริการการเรียน
- 4 ด้านผลผลิต ครอบคลุมแนวทางการประเมิน ด้านผลผลิตเชิงปริมาณ และคุณภาพ

ภาควิชา...หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา...ลายมือชื่อผู้จัดทำ.....
 สาขาวิชา...โสตทัศนศึกษา.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ปีการศึกษา...2547.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4483769127 : MAJOR AUDIO-VISUAL COMMUNICATIONS

KEY WORD: EVALUATION GUIDELINES / E-LEARNING PROGRAM / HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

BHOORICH PHONGPHAEW : A PROPOSED EVALUATION GUIDELINES FOR E-LEARNING PROGRAM FOR HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS . THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. VICHUDA RATTANAPIAN, Ph.D. 112 pp. ISBN 974-53-2305-5.

The purposes of this research were to: 1) study the opinions of panel experts concerning e-learning evaluation guidelines; 2) evaluate the appropriateness and possibilities of e-learning evaluation guidelines for higher education; and 3) proposed the e-learning evaluation guidelines for higher education. The samples were 17 experts in e-learning. The data were collected by means of questionnaires. The data were analyzed by median, inter quartile range, mean, and standard deviation.

The findings revealed that evaluation guidelines for e-learning program for higher education institutions comprised of 4 categories as follows:

1. Context. It was found that evaluation guidelines for e-learning in this category included guidelines for e-learning policy, expectations of learners, and institutions readiness.
2. Input. It was found that evaluation guidelines for e-learning in this category included human resources, basic information technology infrastructure, and other supporting factors.
3. Process. It was found that evaluation guidelines for e-learning in this category included management, learning activities management process, accessibility of e-learning program, and other learning services.
4. Product. It was found that evaluation guidelines for e-learning in this category included evaluation guidelines for both quality and quantity of learning.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Department Curriculum, Instruction, and Educational Technology Student's signature.....

Field of study Audio-Visual Communications

Academic year 2004

Advisor's signature.....

Co- advisor's -

Bhoorich Phongphaew

Vichuda Rattanapijan

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยความช่วยเหลือและกรุณาจากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.วิชุดา รัตนเพียร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัยมาด้วยดีตลอด

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.บุญเรือง เนียมหอม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.อรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำ เพื่อปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กิดานันท์ มลิทอง รองศาสตราจารย์ ดร.สุกรี รอดโพธิ์ทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิวัฒน์ชัย สุขทรัพย์ ที่ให้ความกรุณาตรวจเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่สละเวลาทำแบบสอบถามการวิจัย

ขอขอบคุณ คุณพัชรินทร์ ฮั่นพิพัฒน์ คุณทิพวัลย์ พูนสารกิจ คุณนุชจรี บุญเกต คุณสรารุช แซ่มเมืองปัก คุณกรกช รัตนโชตินันท์ และคุณจักรพันธ์ เรืองนุภาพขจร รวมถึงพี่น้องชาวโสตทัศนศึกษาทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ และท้ายสุดกำลังใจคนสำคัญ คุณบรรภัทร ผ่องแผ้ว

ประโยชน์และความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้กับ บิดา มารดา ครู-อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
ขอบเขตการวิจัย.....	12
คำจำกัดความในการวิจัย.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
การเรียนอิเล็กทรอนิกส์.....	14
การประเมิน.....	22
รูปแบบการประเมินแบบ CIPP.....	29
ปัจจัยประเมินความสำเร็จ.....	34
เทคนิคเดลฟาย.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
กลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
5 ผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	71
ผลการวิจัย.....	74

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
อภิปรายผลการวิจัย.....	79
ข้อเสนอแนะในการนำผลไปใช้.....	81
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	81
รายการอ้างอิง.....	82
ภาคผนวก.....	78
ภาคผนวก ก.....	79
1) หนังสือเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	80
2) หนังสือเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถาม.....	81
ภาคผนวก ข.....	83
1) รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	84
2) รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถาม.....	85
3) รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการรับรองต้นแบบชิ้นงานวิจัย.....	87
ภาคผนวก ค.....	88
1) แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเทคนิค Delphi รอบที่ 1	89
2) แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเทคนิค Delphi รอบที่ 2	101
3) แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเทคนิค Delphi รอบที่ 3	108
4) แบบรับรองต้นแบบชิ้นงานวิจัย.....	119
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	129

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงความสัมพันธ์ของการประเมินทั้ง 4 แบบ กับการตัดสินใจและการอธิบาย.....	32
2. แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแนวทางการประเมินโปรแกรม การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ด้านสภาวะแวดล้อม เกี่ยวกับนโยบายและสภาพทั่วไป.....	51
3. แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแนวทางการประเมินโปรแกรม การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ด้านสภาวะแวดล้อม เกี่ยวกับความคาดหวังและความต้องการ.....	52
4. แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแนวทางการประเมินโปรแกรม การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ด้านสภาวะแวดล้อม เกี่ยวกับความพร้อม.....	53
5. แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแนวทางการประเมินโปรแกรม การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ด้านปัจจัยเบื้องต้น เกี่ยวกับบุคลากร.....	54
6. แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแนวทางการประเมินโปรแกรม การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ด้านปัจจัยเบื้องต้น เกี่ยวกับสื่อ.....	55
7. แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแนวทางการประเมินโปรแกรม การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ด้านปัจจัยเบื้องต้น เกี่ยวกับหลักสูตร.....	56
8. แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแนวทางการประเมินโปรแกรม การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ด้านปัจจัยเบื้องต้น เกี่ยวกับอาคารสถานที่.....	57
9. แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแนวทางการประเมินโปรแกรม การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ด้านปัจจัยเบื้องต้น เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน.....	58
10. แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแนวทางการประเมินโปรแกรม การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการบริหารจัดการ.....	59
11. แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแนวทางการประเมินโปรแกรม การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ด้านกระบวนการ เกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียน.....	60
12. แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแนวทางการประเมินโปรแกรม การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการเข้าถึงการเรียน.....	61
13. แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแนวทางการประเมินโปรแกรม การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการบริการการเรียน.....	62
14. แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแนวทางการประเมินโปรแกรม การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ด้านผลผลิต เกี่ยวกับเชิงปริมาณ.....	63
15. แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแนวทางการประเมินโปรแกรม การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ด้านผลผลิต เกี่ยวกับเชิงคุณภาพ.....	64

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่

หน้า

16. ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการรับรองต้นแบบชิ้นงานวิจัย ด้านสภาวะแวดล้อม	65
17. ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการรับรองต้นแบบชิ้นงานวิจัย ด้านปัจจัยเบื้องต้น.....	66
18. ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการรับรองต้นแบบชิ้นงานวิจัย ด้านกระบวนการ.....	68
19. ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการรับรองต้นแบบชิ้นงานวิจัย ด้านผลผลิต.....	68

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย